

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

Brolegning/veifar

Sander østre, 132/9
Ski kommune, Akershus

Jannie Schnedler Johansen /
Margrete Figenschou Simonsen

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Østgaard av Sander østre	G.nr./ b.nr. 132/9
Kommune Ski	Fylke Akershus
Saksnavn Reguleringsplan for Mork	Kultuminnetype Brolagt vei
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 05/6342	Tiltakskode/ prosjektkode 756069/420722
Eier/ bruker, adresse	Tiltakshaver Ski kommune
Tidsrom for utgravning 19.09. – 30.09.2005	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum 1914 III/32VPM280044/
ØK-kart CP 040-5-1	ØK-koordinater N: 6621791/Ø: 604025
A-nr. 2005/193	C-nr. C54322
ID-nr (Askeladden) R88895	Negativnr. (Kulturhistorisk museum) Cf 29981, Cf 29982 og Cf 29983
Rapport ved: Jannie Schnedler Johansen	Dato: 14.10.2005
Saksbehandler: Ole Christian Lønaas, Hulda B. Bernhardt/ Margrete Figenschou Simonsen og	Prosjektleder: Margrete Figenschou Simonsen

SAMMENDRAG

I forbindelse med bygging av omsorgsboliger foretok Akershus fylkeskommune registrering i 2004 og det ble påvist bosetningsspor og en mulig rest etter en gravrøys. I tillegg ble det funnet 7 gravminner som ble regulert til bevaring innenfor planområdet. Ved den etterfølgende arkeologiske undersøkelsen i september 2005, ble det avdekket ca 1 mål og påvist 47 strukturer som ble avskrevet som moderne nedgravninger, fylt med diverse moderne avfall. Det ble dessuten påvist en brolegning som strakte seg i hele feltets bredde, dvs ca 30 meter lang Ø-V og 1,5 meter bred. Brolegningen besto av naturstein/morenestein av relativ lik størrelse med noen større stein i midtpartiet. Datering fra bunn av profil har gitt år AD1010 – 1190, kalibrert. Anlegget er tolket som ridevei fra middelalderen, basert på studier av gamle og nye kart, veihistorisk litteratur og C14-datering. Veifaret kan følges inn over naboeiendommen, deretter i retning mot Ski gamle kirke som er fra 1100-tallet. Pollenanalyse viser at veifaret her gikk gjennom et område preget av skog og beite.

Av gjenstandsfunn ble det blant annet funnet 5 perler av korall og en naturperle samt et flintavslag.

Oslo 23. mai 2006

Margrete Figenschou Simonsen
Margrete Figenschou Simonsen

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Østgaard av Sander østre	G.nr./ b.nr. 132/9
Kommune Ski	Fylke Akershus
Saksnavn Reguleringsplan for Mork	Kulturminnetype Brolagt vei
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 05/6342	Tiltakskode/ prosjektkode 756069/420722
Eier/ bruker, adresse	Tiltakshaver Ski kommune
Tidsrom for utgravning 19.09. – 30.09.2005	M 711-kart/ UTM-kordinater/ Kartdatum 1914 III/32VPM280044/
ØK-kart CP 040-5-1	ØK-kordinater N: 6621791/Ø: 604025
A-nr. 2005/193	C.nr. C54322
ID-nr (Askeladden) R88895	Negativnr. (Kulturhistorisk museum) Cf 29981, Cf 29982 og Cf 29983
Rapport ved: Jannie Schnedler Johansen	Dato: 14.10.2005
Saksbehandler: Ole Christian Lønaas, Hulda B. Bernhardt/ Margrete Figenschou Simonsen og	Prosjektleder: Margrete Figenschou Simonsen

SAMMENDRAG

I forbindelse med bygging av omsorgsboliger foretok Akershus fylkeskommune registrering i 2004 og det ble påvist bosetningsspor og en mulig rest etter en gravrøys. I tillegg ble det funnet 7 gravminner som ble regulert til bevaring innenfor planområdet. Ved den etterfølgende arkeologiske undersøkelsen i september 2005, ble det avdekket ca 1 mål og påvist 47 strukturer som ble avskrevet som moderne nedgravninger, fylt med diverse moderne avfall. Det ble dessuten påvist en brolegning som strakte seg i hele feltets bredde, dvs ca 30 meter lang Ø-V og 1,5 meter bred. Brolegningen besto av naturstein/morenestein av relativ lik størrelse med noen større stein i midtpartiet. Datering fra bunn av profil har gitt år AD1010 – 1190, kalibrert. Anlegget er tolket som ridevei fra middelalderen, basert på studier av gamle og nye kart, veihistorisk litteratur og C14-datering. Veifaret kan følges inn over naboeiendommen, deretter i retning mot Ski gamle kirke som er fra 1100-tallet. Pollenanalyse viser at veifaret her gikk gjennom et område preget av skog og beite.

Av gjenstandsfunn ble det blant annet funnet 5 perler av korall og en naturperle samt et flintavslag.

Oslo 23. mai 2006

Margrete Figenschou Simonsen
Margrete Figenschou Simonsen

INNHOLD

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	2
2. DELTAGERE, TIDSROM.....	2
3. FORMIDLING.....	3
4. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER	3
5. UTGRAVNINGEN	4
5.1 Problemstillinger – prioriteringer	4
5.2 Utgravningsmetode, dokumentasjon.....	4
5.3 Kildekritiske forhold.....	5
5.4 Utgravningens resultater.....	6
5.4.1 Funnmateriale.....	6
5.4.2 Strukturer.....	6
5.4.3 Datering.....	9
5.4.4 Naturvitenskapelige prøver/analyser	10
5.5 Vurdering av utgravningsresultatene, tolkning og diskusjon.	10
6. KONKLUSJON	11
7. LITTERATUR.....	12
8. VEDLEGG.....	13
8.1. Funn og prøver.....	13
8.2. Tegninger	13
8.3. Fotoliste.....	14
8.4. Analyser	16
8.5. Kart	16

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

ØSTGÅRD AV SANDER ØSTRE, 132/9, MØRK

SKI KOMMUNE, AKERSHUS FYLKE

JANNIE SCHNEDLER JOHANSEN

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Utgravningene på Sander østre 132/9, Ski kommune, Akershus, var foranlediget av ny reguleringsplan for det aktuelle området, kalt Mork (se kart 1). Planforslaget legger til rette for bygging av en institusjon med kontor og 20 spesialboliger. Ski kommune er tiltakshaver.

Akershus fylkeskommune foretok arkeologisk registrering i perioden 28. juli – 01. august 2004. Det ble påvist 22 strukturer, herav 4 gravhauger, 4 gravrøyser, 1 kokegrop, 11 såkalte nedgravninger uten nærmere kjent funksjon og 2 kullansamlinger (kart 2). Planområdet utgjør hagen til en bygning som pr i dag forvaltes av Ski kommune. Hovedhuset var tidligere direktørbolig for sprengstoffabrikken Dyno. Funnet har fått nummer R88895 i kulturminnedatabasen Askeladden.

Område K2, 4 gravhauger og 3 gravrøyser, er vedtatt regulert til spesialområde – bevaring kombinert med offentlige formål. Det andre området, K1, omfatter de resterende 15 strukturene (kart 1).

Fylkeskommunen oversendte saken til Riksantikvaren i henhold til kulturminneloven § 8, 4. ledd i brev datert 13. desember 2004. Det ble søkt om dispensasjon for område K1 med bosetningsspor og 1 mulig gravminne.

Endelig vedtak om arkeologisk utgravning av de berørte fornminnene ble fattet av Riksantikvaren 10. februar 2005, og den endelige reguleringsplanen ble vedtatt i Ski kommunestyre 11. mai 2005.

2. DELTAGERE, TIDSRUM

Den arkeologiske undersøkelsen fant sted i perioden 19.-30. september 2005. Feltleder var undertegnede, Jannie Schnedler Johansen og Mick Derrick var feltassistent. I tillegg var Tryggve Csisar feltassistent i perioden 27.-30. september. Anne Tømmervåg ved Kulturhistorisk museum foretok digitale innmålinger av planområdet med alle funnene i dagene 23. og 26. september. Det ble benyttet gravemaskin fra firmaet Johansen og Grøstad fra 19. til 22. september (til sammen ca. tre arbeidsdager). 19. og 20. september deltok

maskinføreren Espen Grøstad og 21. og 22. september var maskinføreren Torstein Kolbjørnsen med.

Prosjektleder Margrete F. Simonsen var innom på befarings 19., 20., 26. og 29. september. Metalldetektor Wilhelm Fronth gikk over området med metallsøker den 27. september. Tom Heibreen ved Kulturhistorisk museum var med på befarings med Margrete F. Simonsen den 20. og han tok flyfoto og digitale bilder 28. september.

3. FORMIDLING

Formidling i forbindelse med utgravningen på Mork omfattet både media og besøk fra andre interesserte. Prosjektets koordinator ved Ski kommune, Lars Michelsen var ofte innom for å bivåne arbeidet. Ansatte ved Ski kommune som hadde ærend i Røde Kors-huset viste interesse ved besøk på feltet. Kjartan Fønsteli ved Akershus fylkeskommune kom på befarings to ganger. Representanter fra kulturavdelingen ved Ski kommune, Elin Buene og Bjørg Holsvik, som feltleder hadde et møte med den 29. september angående gamle kart, kom på besøk senere samme dag. Lil Gustafson ved Kulturhistorisk museum kom innom to ganger i løpet av perioden. En fotograf og en journalist ved Østlandets blad lagde en reportasje den 28., og artikkelen sto på trykk den 29. september. Et par nysgjerrige skoleelever kom også innom. Endelig hadde vi besøk av våre kolleger Lasse Jakslund, Lotte Eigeland og Ingrid Iversen, som holdt på med en utgravning i Son, samt Gaute Reitan

4. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER

Planområdet ligger på raet nord for Ski sentrum, kalt Skitrinnet. Langs dette raet ligger det mange gravhauger fra jernalderen og andre fornminner, blant annet en del skålgroper fra bronsealderen. Ski gamle kirke, som er en middelalderkirke fra 1100-tallet, ligger 300 m øst for planområdet.

Planområdet heller mot sør ned fra raet. Det avgrenses i nord av Kirkeveien, RV 154, i sør av Moreneveien. Det er boligfelt på øst-, vest- og sørsiden av området. Planområdet er i sør en opparbeidet hage, mens den nordlige delen, som ikke omfattes av den arkeologiske utgravningen, deles av adkomstveien i en østlig del som består av krattskog og en vestlig del med opparbeidet plen mellom store, gamle trær og en anlagt støyvoll. Øst- og sørsiden av planområdet avgrenses av granhekker. Undergrunnen består av morene med mye sand og grus. Matjordlaget varierer i tykkelse fra ca 15 cm til ca 30 cm.

Av tidligere funn fra området er kun to gjort på Sander østre. Det dreier seg om et sigdblade av flint (C32794) og et fiskesøkke av rullestein (C35266). Ellers er det i nærområdet flere gravfelt fra jernalderen og det er gjort funn av blant annet et sverd fra vikingtid på gården Sander (C2039).

Gården Sander anses som sentrumsgård i Ski kommune. Det regnes som sannsynlig at det har vært fast bosetning på denne gården fra før 300 e. Kr. og at

alle de store gårdene rundt, som Haugar og Oppsand er utskilte gårder fra den opprinnelige opphavsgården (Schou 1990). Av dette følger at jo nærmere man er den opprinnelige gårdens plassering, som er rundt 500 m fra planområdet, jo større er sannsynligheten for at man kan støte på automatisk fredete kulturminner av høy alder.

5. UTGRAVNINGEN

5.1 PROBLEMSTILLINGER – PRIORITERINGER

Problemstillinger og prioriteringer er formulert i prosjektbeskrivelsen som er utarbeidet forut for utgravningen (Bernhardt/Simonsen 2005).

Funksjonsbestemmelse av de udefinerte nedgravningene sto sentralt, men selvsagt skulle den mulige gravrøysa undersøkes spesielt nøye.

Ettersom det i nærområdet fins så vidt mange graver skulle de udefinerte nedgravningene undersøkes med særlig henblikk på dette. Kunne noen av disse vise seg å være rester etter ulike typer graver (flatmarksgraver, gravhauger)? Eller er det bosetningsspor, som stolpehull og dermed rester etter forhistoriske hus? Om noen av disse var rester etter et kokegropfelt, slik man ofte finner i nærheten av gravfelt, var også en viktig problemstilling.

Hvordan strukturene forholder seg tidsmessig til andre kulturminner i nærområdet, som gravfelt, middelalderkirken og tidligere undersøkte bosetningsspor (kokegroper og andre nedgravninger) var også viktig å avklare.

5.2 UTGRAVNINGSMETODE, DOKUMENTASJON

Det ble flateavdekket med maskin i det aktuelle området, ca 1 mål. Metoden går ut på å fjerne matjordlaget ved hjelp av en gravemaskin, ned til undergrunnen.

Fig. 1 Flateavdekking med maskin og krafse på Mork.

Undergrunnen som besto av morene med sand, grus og en del større og mindre stein. Det var svært vanskelig å avdekke, slik at det måtte renses relativt mye ved hjelp av krafse og skovl når maskinen hadde tatt det meste.

I undergrunnen avtegnet det seg en del strukturer. Disse ble gitt nummer fortløpende og fotodokumentert i plan før et større antall av disse ble tegnet i plan og utgravd. Utgravningen foregikk ved at halve strukturen ble gravd ut slik at det fremkom en snittflate/profil. Denne profilen ble deretter dokumentert både ved fotografering og tegning. Det ble tatt kullprøver for datering av en del av strukturene, samt en pollenserie for vegetasjonsanalyse.

5.3 KILDEKRITISKE FORHOLD

Moreneavsetningen som undergrunnen besto av må sies å være et kildekritisk element. Vanskene med å avdekke plant på grunn av de mange steinene gjorde det vanskelig å identifisere strukturer og fordi avdekkingen ble så ujevn kan det ikke utelukkes at noen grunne strukturer kan ha gått tapt ved denne prosessen. Men det relativt høye antall identifiserte strukturer innenfor det ca 1 mål store avdekkete området, i alt 47, gir dekning for å si at problemene med den vanskelige undergrunnen tross alt ble taklet på en god måte.

5.4 UTGRAVNINGENS RESULTATER

5.4.1 FUNNMATERIALE

Det ble gjort funn av et flintavslag (F2) og fire røde runde korallperler samt en naturperle (alle perlene har samme funnummer ettersom de ble funnet samlet, F1). F1 og F2 ble funnet i tilknytning til struktur S46. Utover disse gjenstandene ble det gjort funn av moderne jern, spiker, søm, kroker og liknende. De fleste metallfunn ble påvist av metallsøker. Det ble også funnet en del tegl og taksteinsrester, en glassbit og annet moderne avfall.

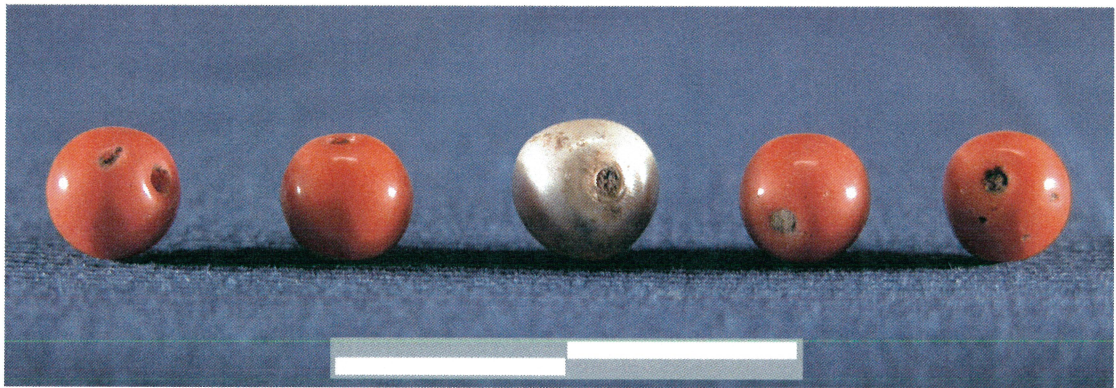

Fig. 2. Korallperler og naturperle funnet ved undersøkelsen på Mork. Målestokk: 2 cm.
Foto: Tom Heibreen, KHM

Fig.3. Flintavslag (for- og bakside) funnet ved undersøkelsen på Mork. Målestokk: 2 cm.
Foto: Tom Heibreen, KHM

5.4.2 STRUKTURER

Det ble i alt påvist 47 strukturer i forbindelse med den arkeologiske undersøkelsen.

Strukturene S1- S45 og S47 ble avskrevet i felt. I alt 19 av disse strukturene ble gravd ut og det var moderne søppel (jernspiker, tegl og takstein m.m.) i 9 av

disse. I tillegg var ingen av nedgravningene overbevisende verken som stolpehull eller vegggrøfter eller andre bygningsrester. På bakgrunn av dette ble resten ikke utgravd, men hele denne delen av feltet avskrevet. Rekkene med strukturer som ble observert nord i feltet (se kart 8 over innmålte strukturer) kan være resultat av nyere beplantning, en hekk for eksempel, noe som forklarer både regelmessigheten strukturene opptrer med, de relativt løse fyllmassene, og innslagene av moderne søppel i disse.

Fig. 4.
Utgravd rekke
med
avskrevne
strukturer.

Det ble gjort funn av én sikker struktur; S46, en nesten 30 meter lang brolegning av naturstein, avgrenset i begge ender av utgravningens kanter, slik at den faktiske utstrekningen ikke er kjent (se kart 8).

S46, en ridevei til middelalderkirken eller jernaldergravfeltet bortenfor?

En liten del av strukturen S46 var registrert under fylkeskommunens prøvesjaktning i 2004. Den delen av strukturen som da ble avdekket var kuttet av en dreneringsgrøft slik at strukturen ikke strakte seg i hele søkesjaktens bredde. Strukturen ble da tolket som en mulig rest etter en gravrøys.

Plateavdekking av hele planområdet ved årets arkeologiske undersøkelse avslørte imidlertid at strukturen var en lang sammenhengende brolegning som strakte seg tvers over feltet i retning øst-vest i ca. 27,3 meters lengde og 1,5 meters bredde (se tegning 1 og kart 8).

Fig. 5. Flyfoto av feltet på Mork med broegningen S46 på skrå over bildet (den gule streken er en telekabel).
Foto: Tom Heibreen, KHM

Over broegningen var et tynt lag med grus og i dette laget var det en del rester etter bygningsmaterialer som tegl og takstein. Dette laget ble tolket som et planeringslag påført senere i forbindelse med opparbeidingen av hagen, kanskje så seint som på 1700-tallet (denne antagelsen bygger på taksteinsrestenes utseende). Anleggets bredde var 1,5 meter i nesten hele broegningens lengde. Lengst i vest, etter at den var kuttet av en dreneringsgrøft ca en meter fra feltkanten her, var den kun 1 meter bred. Steinene så i dette området ut som om de var lagt opp senere, ettersom broegningen var mer plan og en stor taksteinsbit lå slik at det så ut som om den var anvendt som en del av broegningen. Det ble gravd et snitt gjennom denne delen av strukturen og funn av tegl og takstein under broegningen i dette område underbygger antagelsen om en senere datering av denne biten (se tegning 2).

Et snitt gjennom broegningen ca. 17 meter lenger øst, hvorved 1,3 meter av strukturens lengde ble fjernet og jordmassene under broegningen nøye gjennomsoekt, ble det ikke funnet noen gjenstander, verken av eldre eller yngre datering. I og med at det ellers på feltet var relativt mye moderne søppel, mens det her ikke var noe, kan det antas at broegningen er av eldre dato.

Fig. 6. Snitt gjennom S46.

Brolegningen tolkes som en ridevei, da bredden på veien er for smal til at kunne være anvendt som kjerrevei. På et kart over området ses det at rideveiens retning er parallell med dagens RV 154, Kirkeveien, som går forbi på nordsiden av middelalderkirken, hvorimot rideveien må ha gått på sørsiden – rett inn på kirkegården, hvis veiens retning følges direkte, eller rett bort på sørsiden av det store gravfeltet som ligger øst for kirken (se kart 1). En liten vei inntil moderne bebyggelse ca 50 meter øst for planområdet følger samme trasé som rideveistubben på Mork (se kart 3).

5.4.3 DATERING

Flintavslaget, F2, kan på grunn av sine diagnostiske trekk og lokalitetens beliggenhet 150 m over havet, stamme fra tidligmesolittisk tid, ca.9000-8000 f. Kr.(Sørensens kurve for Østfold). Den kjente Stunnerboplassen i Ski er datert til ca 9000 f. Kr. og er beliggende ca 20 meter høyere enn den her undersøkte lokaliteten. Dessverre fant vi ikke andre flintartefakter som kunne vært med på å bekrefte om avslaget er å betrakte som et løsfunn eller om det har ligget en lokalitet her i denne perioden.

Perlene, F1, ble funnet rett ved flintavslaget (se tegning 1 for nærmere angivelse av funnsted). Det dreier seg om fire røde korallperler, av størrelse som små tyttebær, samt en naturperle som er litt større. Datering av disse perlene er svært vanskelig. Etter å ha konsultert diverse fagpersoner på området ble jeg til slutt henvist til Torben Sode i Danmark, som kunne fortelle at denne slags perler har vært i bruk i Skandinavia siden middelalderen, men at en øvre tidsgrense for bruken av dem ikke kan settes, dessverre.

5.4.4 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER

Pollenanalyse av en pollenserie tatt i profil B i S46 ga følgende resultat; veifaret her gikk gjennom et område preget av skog og beite. Det var ikke dyrket korn akkurat her, men i nærheten (se vedlegg).

C-14 datering av en kullprøve fra S46 fra bunn av profil har gitt år AD1010 – 1190, kalibrert. Dette er tidlig middelalder (se vedlegg).

5.5 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON.

5.5.1. GAMLE FERDSELSVEIER

For å vurdere og tolke funnet av brolegningen på Mork skal vi her se på litt norsk veihistorie. De eldste sporene etter samferdsel har vi kjennskap til via fysiske spor i terrenget, gamle stedsnavn og via skriftlige overleveringer om reiser i gammel tid. Om Østlandet har vi en del kunnskap overlevert gjennom biskop Jens Nilssøns reisebeskrivelser fra hans visitasreiser i 1590-årene (Taugbøl 1995:19). Reiserutene hans er gjengitt i Kulturminneatlas for Follo (op.cit.:18). Av dette fremgår at han dessverre ikke reiste øst-vest forbi Sandergårdene på noen av sine turer slik at opplysninger om noen øst-vestgående vei forbi Ski gamle kirke ikke er tilgjengelig her.

Arkeologiske spor etter gamle veifar ses som regel som forsenkninger i terrenget, såkalte hulveier, men det er også eksempler på brolagte veier i norsk forhistorie, selv om dette er nokså sjeldent. De første veiene var ride-, slep- eller sledeveier, og bredden på disse har derfor som regel vært mindre enn på de senere kjerreveiene. Man bruker å sette et skille rundt 1600 for når veiene går over til å være kjerre-/kjøreveier, slik at veifar som er for smale til at en vogn har kunnet kjøre på den sannsynligvis er fra før 1600 (Taugbøl 1995:56). Hvor langt bakover i tid en slik vei har vært brukt er det vanskeligere å si noe om. Ofte er veier utvidet fra rideveier til kjøreveier, men funn av nettopp gamle rideveier, gamle vinterveier og hulveier forteller oss at slett ikke alle eldre veifar har blitt innlemmet i det nye veinettet (se for eksempel Taugbøl 1995 og Fønnebø 2004).

Det fins som sagt ikke mange eksempler på før-reformatoriske brolagte veier i Norge, men en del i Danmark og sør i Sverige. Et eksempel fra Norge har vi i funnet av en steinlagt vei i forbindelse med en utgravning i Tysvær kommune i 1999 (Jakslund 2000). Den her funne brolagte veien antas å være fra jernalderen, eventuelt fra merovingertid, ca 650 e. Kr.

5.5.2. GAMLE KART FRA OMRÅDET

Til hjelp i tolkningen av funnet på Mork fikk jeg anledning til to ganger å komme til kommunehuset i Ski og se på gamle kart over området. Den andre gangen var mandag den 3. oktober hvor en lokal hobby-historiker med særlig kjennskap til og interesse for gamle veifar, Bjørn Myrvoll, også var til stede og hadde med seg noen kart.

Blant de gamle kart fra området hvor veifarene kan ses er det eldste fra ca. 1715 (Taugbøl 1995:21). Dette kartet er å regne som et prinsipp-kart og er på ingen måte nøyaktig hva angår veinettet på den tida. Det som imidlertid er tydelig her er at veien forbi Ski kirke (Ski gamle kirke) går på nordøstsiden av denne. Ingen veier forbi Sander-gårdene er inntegnet på dette kartet. Veien på dette kart kan best sammenlignes med den delvis ikke-kjørbare kongevegen via Haugbru (Taugbøl 1995: 67).

På et såkalt milekart fra 1799, oppmålt og tegnet av Ramm og Juell (kart 4) er det en vei som går via Nordby over Sander-gårdene til gjestgivergården Kontra, som ligger rett nord for Ski gamle kirke. Det som er interessant for vårt vedkommende her er at det som i dag er riksvei 154 den gang slo en sving mot syd ved gården Sander (Sanner). Dette er et trekk som også fremkommer på andre gamle kart over området, blant annet på Kapt. Hielms militære kart fra 1871 (kart 5), og Stabssergeant Egebergs kart fra 1884 (kart 6). Fortsettelsen av dette siste kartet fins på kart signert Stabssergeant Borgen også fra 1884 (kart 7) I Kulturminneatlas for Follo er denne svingen på veien avmerket på kartene side 57, 67 og 75. På det siste kart ses hvordan veistrekningen delvis har blitt erstattet av den tilnærmet snorrette riksveien 154. På disse kart ses også at det sørligste punktet på svingen om Sander-gården er omtrent på linje med den funne brolegningen på Mork, og på kart 3 ses, som nevnt over, at små stikkveier i bebyggelsen er med på å antyde en lengre sammenhengende veistrekning. På dette kartet har Bjørn Myrvoll inntegnet svingen om Sander-gården.

6. KONKLUSJON

Gjennomgangen av gamle kart og veihistorikken i forrige kapittel mener vi støtter tolkningen av brolegningen som en gammel ridevei, sannsynligvis fra før 1600. Den svingen som gjengis på gamle kart – alle yngre enn 1600-tallet - om Sandergården kan peke på denne gårdens betydning både i området og landskapet. Det virker sannsynlig at en eventuell eldre ridevei som har blitt erstattet av den nye kjøreveien engang etter 1600, også gikk gjennom/forbi denne gården. Selv om man som regel har bygget ut eksisterende veier fra rideveier til kjøreveier når dette behovet meldte seg, er det heller ikke uvanlig at en ny trasé ble valgt, for eksempel av praktiske hensyn for å enklere binde sammen det nye veinettet. Den gamle rideveien kan utmerket godt ha eksistert side om side med den nye kjøreveien og eventuelt fungert som avlastning for denne. Hvis tolkningen av brolegningen som gammel ridevei er korrekt er nettopp dette sannsynlig i og med at det ser ut som veien har blitt respektert ved jordarbeid – hadde det vært pløyd over veien hadde den ikke vært så lett identifiserbar i dag – og først er dekket til sent i forbindelse med opparbeidingen av hageanlegget på Mork (jamfør funnet av planeringsgrus med bygningsrester fra 1700-tallet omtalt i kap. 5.4.2).

Andre tolkningsforslag har også vært vurdert, særlig spørsmålet om brolegningen kan være en type gangvei i en senere anlagt hage. Det som kan tale for at en slik tolkning kan medføre riktighet er brolegningens gode bevaringsgrad. Det er imidlertid flere momenter som taler mot en slik tolkning. For det første er plasseringen av veien i forhold til det stående huset ikke logisk

forenlig med en anlagt hage – stier er gjerne anlagt symmetrisk i relasjon til bygninger, i hvert fall hvis vi skal se for oss en barokk-hage eller noe tilsvarende, og én sti gjør ikke et hageanlegg. Dessuten er brolegningen så solid og så bred at det ikke er sannsynlig at den har blitt lagt utelukkende for spasering i en hage.

Tolkningen av brolegningen som en reminisens av en gammel ridevei til middelalderkirken eller gravfeltet fra jernalderen som ligger øst for Ski gml. kirke, mener vi dermed må være den mest sannsynlige.

7. LITTERATUR

Bernhardt, Hulda B. og Margrete F. Simonsen

2005. *Prosjektbeskrivelse. Arkeologisk undersøkelse av bosetningsspor og mulige graver fra jernalder; ID 88895. Forslag til reguleringsplan for Mork, Østgaard under Sander østre, 132/9, Ski kommune, Akershus*. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.

Eriksen, Elisabeth

2004. *Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med reguleringsplan på g-/bnr. 132/9, Mork i Ski kommune, Akershus fylke*. Akershus fylkeskommune.

Fønnebø, Reidar

2004. *Oldtidsveger, slep og kongeveger*. Oslo.

Jaksland, Lasse

2000. Steinalderboplassen ved Nedre Kvinnesland i Tysvær kommune. I *AmS-Rapport 14. Åsgard – Natur- og kulturhistoriske undersøkelser langs en gassrør-trasé i Karmøy og Tysvær, Rogaland*. Trond Løken (red.). Stavanger

Schou, Terje

1990. *Ski og Kråkstad inntil omkring 1500. Bind 1. Forhistorisk tid. Fra øyrike til jordbruksbygder*. Ski kommune.

Taugbøl, Trond

1995. *Kulturminneatlas for Follo. Ferdsel og vegfar*. Drøbak.

8. VEDLEGG

8.1. FUNN OG PRØVER

Funnliste

C-nr.	Funn-nr. (felt)	Kontekst/struktur	Gjenstand(er)	St. mål	Materiale	Datering
C 54322/1	F1	Inntil S46	4 røde glassperler + 1 naturperle	Ø 6-7 mm	Glass/perlemor	Middelalder – nyere tid
C 54322/2	F2	Inntil S46	Flintavslag	5,4 x 3 cm	Flint	Steinalder

Liste over kullprøver

Prøvenr.	Kontekst	C-nr.	BETA Lab.nr.	Gram	Treslag	Kommentar	C14-dat.
K1	S46	C543 22/3	210987	0,8 gram	Pinus og Betula	Tatt i massen rundt utrast stein, se tegning 2	AD 1010-1190

Det ble også tatt en pollenserie i S46, se tegning 1 og 2 for nærmere angivelse av hvor prøvene ble tatt.

8.2. TEGNINGER

1. S46, planskisse med snitt og funnsteder, målestokk 1:50
2. S46, profilene B og D med angivelse av prøvetakingssted for pollenserie A og kullprøve K1

8.3. FOTOLISTE.

Cf 29981

Film 1 Bildnr.	Motiv	Retning mot	Fotograf	Dato
1	"Film 1"		MD	19.09.05
2	Felt og arbeidsbilder under avdekking.	Ø		
3		SØ		
4		Ø		
5		Ø		
6		NV		
7		NV		
8	S8, plan	NØ		22.09.05
9	S7, plan	N		
10	S5, plan	N		
11	S4, plan	N		
12	S3, plan	N		
13	S6, plan	N		
14	S9, plan	N		
15	S10, plan	NØ		
16	S11, plan	NØ		
17	S12, plan	N		
18	S13, plan	N		
19	S16, plan	N		
20	S15 (nord)og S14 (sør), plan	Ø		
21	S17, plan	N		
22	S19 og S18, plan	NV		
23		NV		
24	S2, plan	N		
25	S27, plan	Ø		
26	S21, plan	Ø		
27	S22, plan	N		
28	S23, plan	N		
29	S24, plan	N		
30	S25, plan	N		
31	S26, plan	N		
32	S28, plan	Ø	JSJ	23.09.05
33	S29, plan	Ø		
34	"Hus"- to stolperækker + veggroft, plan	Ø		
35		Ø		
36		V		
37	S1, plan	Ø		

Cf 29982

Film 2 Bildnr.	Motiv	Retning mot	Fotograf	Dato	
1	S10, profil	V	JSJ	27.09.05	
2	S1, plan	Ø	MD		
3	S1, plan	Ø	MD	28.09.05	
4	S1 og stolperække (S30-34) + +	V			
5	S1 og stolperække (S30-34) + +	Ø			
6					
7	S1, profil C	Ø			
8	S1, profil A	Ø			
9	S1, profil D	Ø			
20	S1, profil B	Ø			TC
11	S36, profil	Ø			
12	S47(S30 bak), plan	Ø			MD
13	S47, plan	Ø			
14	S47, profil	Ø			
15	S47, S30-34, profil	Ø			
16	S13, profil	Ø	TC	29.09.05	
17	S1, profil E	Ø	MD		
18	S1, profil F	Ø			
19	S1, profil G	Ø			
20	S46, rideveien	N	JSJ		
21		N			
22		N			
23		V			
24		V			
25		V			
26		V			
27		V			
28		V			
29		V			
30		V	MD		
31		V			
32		Ø			
33		Ø			
34	S46, profil A	Ø			
35	S46, profil A	Ø			
36	S46, profil B	V			
37	Snitt gjennom S46	V			

Cf 29983

Film 3 Bildnr.	Motiv	Retning mot	Fotograf	Dato
1	Arbeidsbilde v/S46	SV	MD	30.09.05
2	Arbeidsbilde	SV		
3	S46, profil (snitt A)	Ø		
4	S46, profil (snitt D)	V	TC	03.10.05
5	Close-up, del av S46, plan	V	JSJ	
6				
7	Close-up, del av S46, plan	Ø		
8				

Fotografene:

JSJ: Jannie Schnedler Johansen

MD: Mick Derrick

TC: Tryggve Csisar

8.4. ANALYSER

- 1.
- 2.
- 3.

8.5. KART

1. Kart 1: Ski kommunes reguleringsplan for området
2. Kart 2: Fylkeskommunens innmålingskart over feltet
3. Kart 3: Kart over bebyggelse, veier og stikkveier i området. Den stiplede linjen er inntegnet av Bjørn Myrvoll for angivelse av traséen for den eldre veien.
4. Kart 4: Såkalt milekart. Tegnet av Ramm og Juell, 1799. Kartet er innhentet fra Statens kartverk.
5. Kart 5: Kapt. Hielm 1871. Kartet er innhentet fra Statens kartverk.
6. Kart 6: Stabssergeant Egeberg 1884. Kartet er innhentet fra Statens kartverk.
7. Kart 7: Stabssergeant Borgen 1884. Kartet er innhentet fra Statens kartverk.
8. Kart 8: innmålte strukturer registrert ved den arkeologiske undersøkelsen

C.54322/1-4

Veifar fra jernalder og middelalder/nyere tid fra MORK ØSTGÅRD av SANDER ØSTRE (132 /9) SKI K., AKERSHUS.

1) 5 **perler** av korall og perlemor. Fire røde, runde korallperler og en naturperle funnet inntil S46, brolegning tolket som ridevei. Perlene er vanskelig daterbare, men Torben Sode (dansk perlekyndig), har etter et fotografi uttalt at de kan muligens dateres tilbake til middelalder.

Naturperlen mener han ikke er en norsk naturperle, men dette kan ikke fastslås ut fra et foto.

Mål: Største perle: 7 mm i diam, minste perle: 6 mm i diam.

Datering: Middelalder - nyere tid

Strukturnr: S46: Brolegning tolket som ridevei.

2) **Avslag** av flint. Ut fra høydekoter kan dette stamme fra tidlig mesolitikum og være ca 10000 år gammelt, men ut fra teknikken å dømme kan det like godt være betydelig yngre (muntlig medd. Håkon Glørstad). Funnet er gjort inntil S46, rett ved funnstedet for F1/C.54322/1.

Mål: Stl: 5,4 cm. *Stb:* 3, cm. *Stt:* 0,7 cm.

Datering: Steinalder

Strukturnr: S46: Brolegning tolket som ridevei.

3) **Kullprøve**, vekt: 0,8 g. prøven er vedartsbestemt som Pinus (furu) og Betula (bjerk) (jmf. Høeg 2005). 0,1 gram Betula er C-14 datert: 930+/-40 BP, cal AD 1010-1190 (Cal BP 940-760) (Beta-210987) (jmf rapport Beta Analytic Inc).

Vekt: 0,8 gram

Datering: Vikingtid/Tidl. MA

Strukturnr: S46: Prøven er tatt mellom steinene i brolegning som er tolket som en ridevei.

4) **Pollenserie** fra snitt B i S46, brolegning tolket som ridevei. Prøven som er forbrukt besto av seks små prøver: 1: 32 cm fra toppen av strukturen, 2: 28 cm, 3: 23 cm, 4: 17 cm, 5:9 cm og 6: 4 cm fra toppen (jmf. Høeg 2005).

Strukturnr: S46: Brolegning tolket som ridevei.

Funnomstendighet: På bakgrunn av Skis kommunes reguleringsplan for Mork, med planer om bygging av en institusjon med kontor og 20 spesialboliger, foretok Akershus fylkeskommune i 2004 en arkeologisk registrering. Det ble ved registreringen påvist 7 gravanlegg, herav fire hauger og tre røyser, i tillegg til en mulig gravrøys, en kokegrop, 11 såkalte nedgravninger uten kjent funksjon og to kullansamlinger. Den etterfølgende arkeologiske utgravningen, i perioden 19-30 september 2005, resulterte i påvisningen av en brolegning som er tolket som en ridevei fra jernalder/middelalder og to gjenstandsfunn. I tillegg ble det gjort mange moderne metallfunn ved hjelp av metallsøker. Det ble også funnet tildels store mengder annet moderne avfall. Alle andre påviste strukturer under registreringen, i alt 46, ble avskrevet som natur eller moderne forstyrrelser, sannsynligvis spor etter busker og annen tidligere beplantning.

Orienteringsoppgave: Planområdet ligger inntil raet nord for Ski sentrum, kalt Ski-trinnet. På dette trinnet ligger et stort antall gravhauger og 300 meter fra planområdet ligger Ski gamle kirke, som er fra 1100-tallet. Området heller mot sør ned fra raet. Det avgrenses i nord av Kirkeveien, RV154, i sør av Moreneveien. Det er byggefelt på øst-, vest- og sørsiden av området. Planområdet er i sør en opparbeidet hage, mens den nordlige delen, som ikke omfattes av den arkeologisk utgravningen, deles av adkomstveien i en østlig del som består av krattskog og en vestlig del med opparbeidet plen mellom store gamle trær og en anlagt vindvoll. Øst- og sørsiden av planområdet avgrenses av granhekker.

Kartreferanse/-koordinater: ØK-kart: CP 040-5-1 / M7111/N50, 1914 II 1, *Projeksjon:* NGO1948 Gauss-K; Akse 3 N: 191619 Ø: 7776

FornminneID: 88895

Innberetning: Helge I. Høeg 04.11.2005: Vedartsanalyse

Helge I. Høeg 04.04.2006: Rapport over en pollenanalytisk undersøkelse av prøver fra Sander Østre (132/9), Ski k., Akershus.

Beta Analytic Inc 06.01.2006: Report of radiocarbon dating analyses.

Bernhardt, Hulda B. og Margrethe F. Simonsen 01.01.2005: Prosjektbeskrivelse. Arkeologisk undersøkelse av bosetningsspor og mulige graver fra jernalder; ID 88895. Forslag til reguleringsplan for Mork, Østgård under Sander østre 132/9, Ski kommune, Akershus. KHM, UiO.

Eriksen, Elisabeth 01.12.2004: Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med reguleringsplan på g-/bnr. 132/9, Mork i Ski kommune, Akershus fylke. Akershus fylkeskommune.

Johansen, Jannie S. 23.12.2005: Rapport fra arkeologisk utgravning. Østgård av Sander østre, 132/9, Mork, Ski kommune, Akershus fylke. KHM, UiO, Fornminneseksjonen.

Funnet av: Jannie S. Johansen, feltleder.

Katalogisert av: Jannie Schnedler Johansen

Redigert tilvekttekst: Ann Kristin Engh

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Skaiti, 4/11-05.

Til Margrete Figenschou Simonsen.

Analyse av 1 kullprøve fra Sander østre, 132/9, Ski kommune,
Akershus. Tiltakskode 756069, Prosjektkode 420722.

S46, Kp 1.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 4 Betula (bjerke)
og 26 Pinus (furu).

Helge Irgens Høeg

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Dr. Margrete Figenschou Simonsen

Report Date: 1/6/2006

University of Oslo

Material Received: 11/23/2005

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	13C/12C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 210987 SAMPLE : SANDER 132/9 S46 KP1 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1010 to 1190 (Cal BP 940 to 760)	930 +/- 40 BP	-24.5 o/oo	940 +/- 40 BP
Beta - 210988 SAMPLE : SANDAKER 37/3 S2 KP2 ANALYSIS : Radiometric-Standard delivery (with extended counting) MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 190 to Cal AD 90 (Cal BP 2140 to 1860)	2050 +/- 60 BP	-26.1 o/oo	2030 +/- 60 BP
Beta - 210989 SAMPLE : OTTARSRUD 63/1 S5 KP2 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1320 to 1350 (Cal BP 630 to 600) AND Cal AD 1390 to 1440 (Cal BP 560 to 510)	540 +/- 40 BP	-25.7 o/oo	530 +/- 40 BP
Beta - 210990 SAMPLE : OTTARSRUD 63/1 S17B KP3 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1660 to 1950 (Cal BP 290 to 0)	150 +/- 40 BP	-24.6 o/oo	160 +/- 40 BP
Beta - 210991 SAMPLE : OTTARSRUD 63/1 S17A KP4 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1650 to 1700 (Cal BP 300 to 250) AND Cal AD 1720 to 1820 (Cal BP 230 to 130) Cal AD 1840 to 1880 (Cal BP 110 to 70) AND Cal AD 1920 to 1950 (Cal BP 30 to 0)	190 +/- 40 BP	-25.1 o/oo	190 +/- 40 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = 1950A.D.). By International convention, the modern reference standard was 95% of the C14 content of the National Bureau of Standards' Oxalic Acid & calculated using the Libby C14 half life (5568 years). Quoted errors represent 1 standard deviation statistics (68% probability) & are based on combined measurements of the sample, background, and modern reference standards.

Measured C13/C12 ratios were calculated relative to the PDB-1 international standard and the RCYBP ages were normalized to -25 per mil. If the ratio and age are accompanied by an (*), then the C13/C12 value was estimated, based on values typical of the material type. The quoted results are NOT calibrated to calendar years. Calibration to calendar years should be calculated using the Conventional C14 age.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-24.5:lab. mult=1)

Laboratory number: Beta-210987

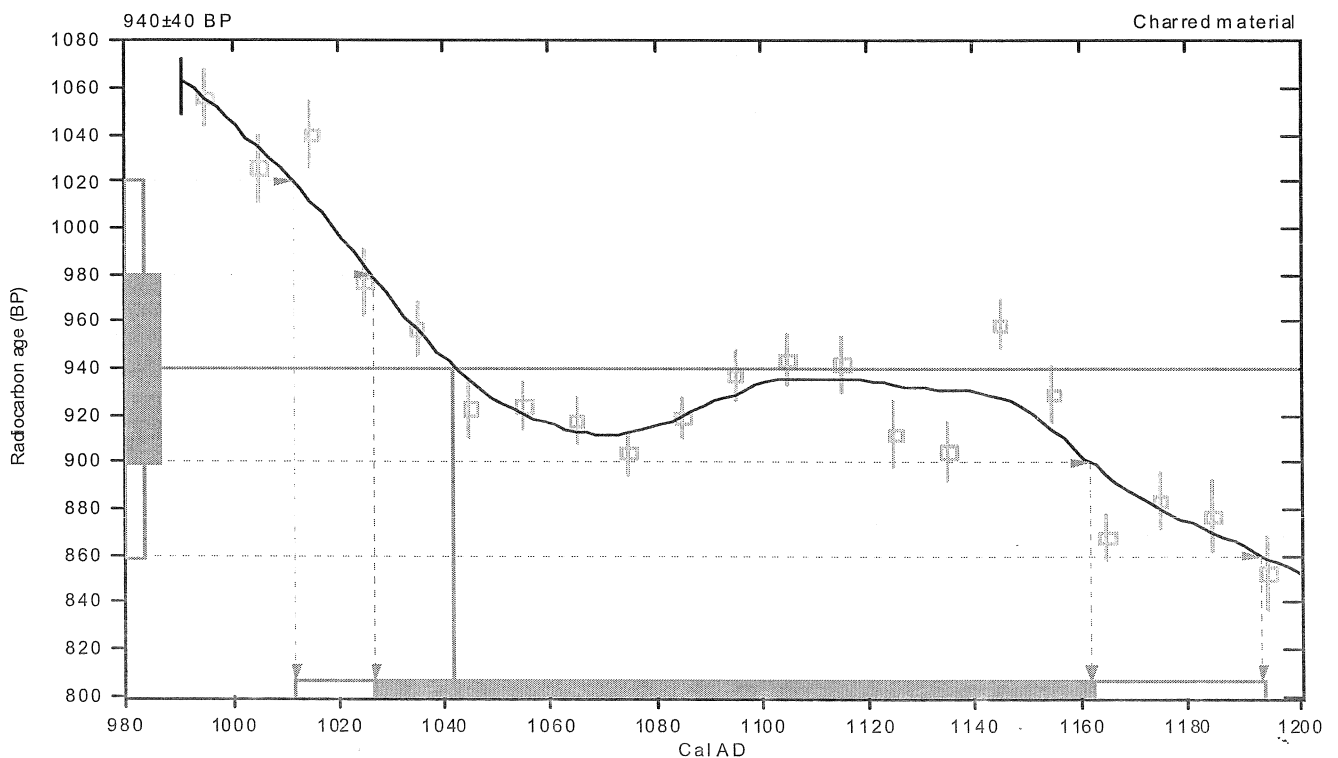
Conventional radiocarbon age: 940±40 BP

2 Sigma calibrated result: Cal AD 1010 to 1190 (Cal BP 940 to 760)
(95% probability)

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: Cal AD 1040 (Cal BP 910)

1 Sigma calibrated result: Cal AD 1030 to 1160 (Cal BP 920 to 790)
(68% probability)

References:

Database used

INTCAL98

Calibration Database

Editorial Comment

Stuiver, M., van der Plicht, H., 1998, Radiocarbon 40(3), pxii-xiii

INTCAL98 Radiocarbon Age Calibration

Stuiver, M., et al., 1998, Radiocarbon 40(3), p1041-1083

Mathematics

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2), p317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Oslo, 4/4-06.

RAPPORT OVER EN POLLENANALYTISK UNDERSØKELSE AV PRØVER FRA
SANDER ØSTRE, GNR. 132/9, SKI, AKERSHUS.

av

Helge Irgens Høeg

Prøver

Jeg mottok 6 prøver fra Sander østre, S 46, serie A, 1 - 6. Prøve 1 var den dypeste, prøve 6 den grunneste, hhv 32, 28, 23, 17, 9 og 4 cm under overflaten.

Laboratoriearbeid

Prøvene er preparert etter standardmetodene. Prøvene er kokt i 10% kalilut for å løse opp humussyrer, silt gjennom nylonduk med maskevidde 1/4 mm, skylt med destillert vann, skylt med eddiksyre, varmet opp i vannbad med eddiksyreanhydrid og konsentrert svovelsyre for å løse opp cellulose, skylt med eddiksyre, skylt med vann, varmet opp i vannbad med kalilut for å gjøre prøvene alkaliske og for å løse opp mer humussyrer, skylt med vann, overført til prøveglass med alkohol, tilsatt glyserol og farvet med basisk fuchsin. Mellom hver behandling er prøvene sentrifugert. Før silingen ble det foretatt en forsiktig dekantering for å bli kvitt mesteparten av sanden i prøvene. Skulle man fjernet all sanden, måtte prøvene blitt behandlet med flussyre.

Prøvene er mikroskopert med 300x forstørrelse. Det er brukt sterkere forstørrelse der det var tvil om bestemmelsen. Det er analysert 5 varv over dekkglasset i prøvene 1 - 3, og 11 - 20 i de resterende.

Analyser og resultater

Prøve 1 og 2 var pollentomme. De inneholdt heller ikke kullstøv. Prøve 3 var nesten pollentom. Det ble sett pollen av or, furu og gran, og det var litt kullstøv. I prøve 4 - 6 var det så meget pollen at det kunne telles og lages pollendiagram.

Det var 80 - 90% trepollen, vesentlig bjerk, men også meget furu, or og gran. Prøvene er yngre enn graninnvandringen, dvs. en del yngre enn 1600 BP.

Av urtene var gress viktigst med 10 - 15%. Det var ubestemt korn i alle prøvene og rug ved 17 og 9 cm, til sammen opp i 1,5%. Det var lite pollen fra andre urter, men både soleie,

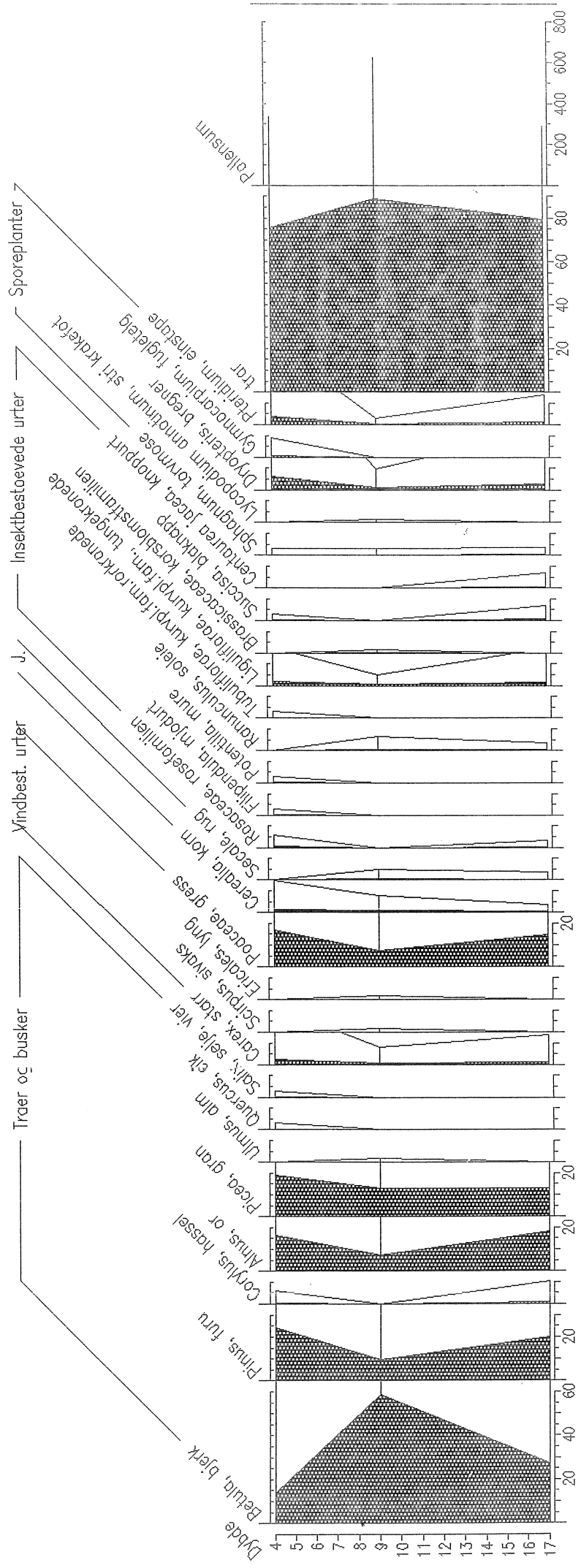
kurvplanter, korsblomster og blåknapp ble sett. Det var lite sporeplanter, men opp i 4% einstape.

Skogen var ganske tett. Det har ikke vært dyrket korn på stedet, i tilfelle bare i liten målestokk og gjennom et kort tidsrom, men det har vært korndyrking i nærheten. Selvom det ikke ble sett groblad og smalkjempe, har det vært beitende husdyr. Einstape tyder på skogsbite, da den blir stående igjen siden den er giftig. Blåknapp, knoppurt og andre kurvplanter tyder også på beite.

Ref. J. H. H.

Sander 0, 132/9, Ski, Akershus, S 46, A 1.

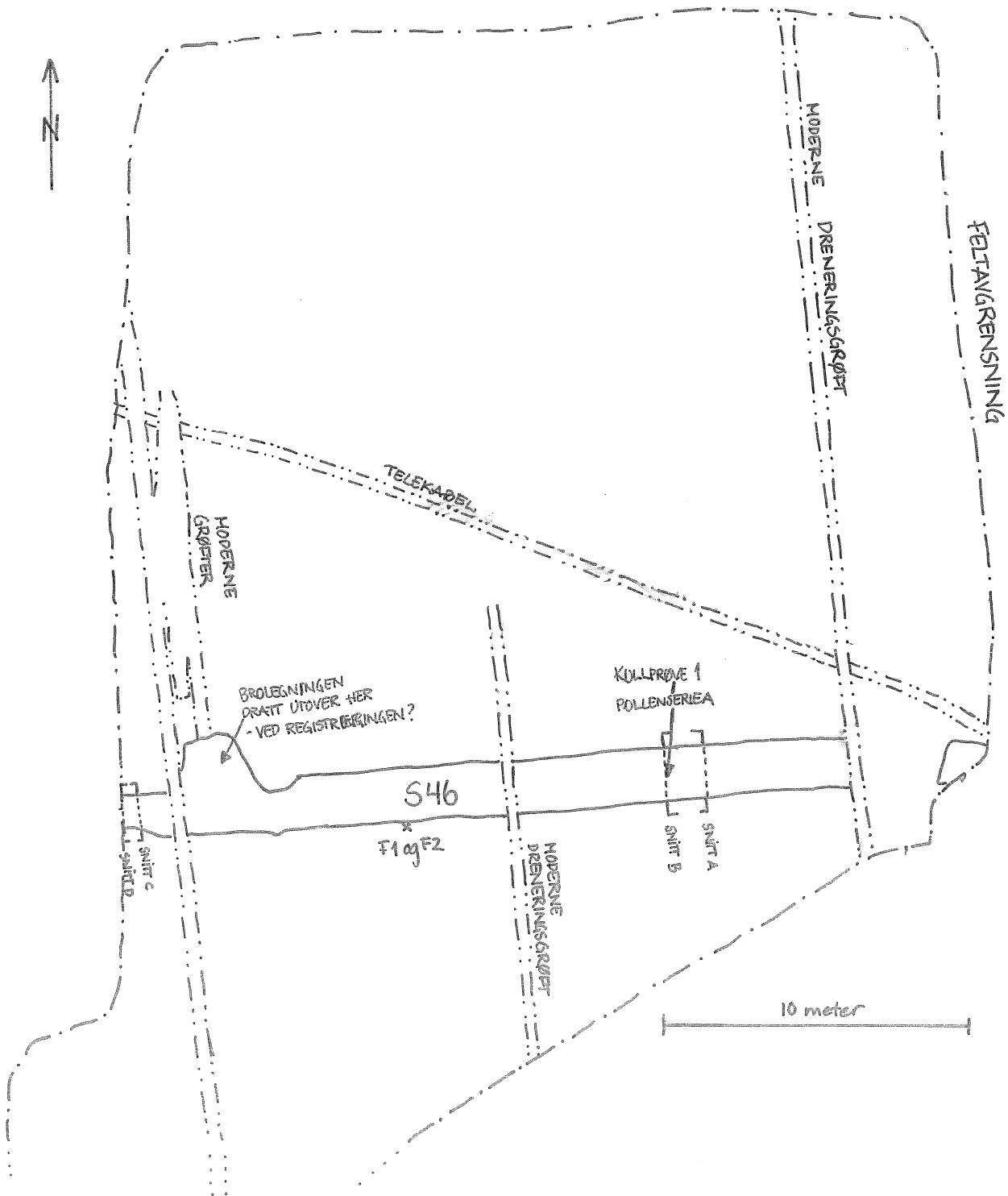
Sander østre 132/9, Mork

Ski kommune, Akershus

S46, brolegning, planskisse

1:200

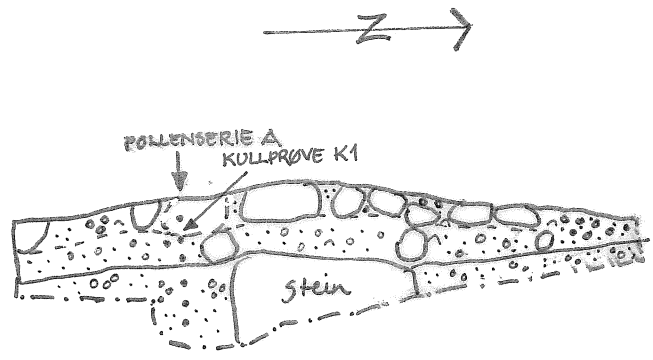
Tegnet av: Jannic S. Johansen 26.10.05
(etter innmålingskart)

Jander ØSTRE 1049, MØR
 Shi kommune, Athershus
 S46, brolegning, snitt

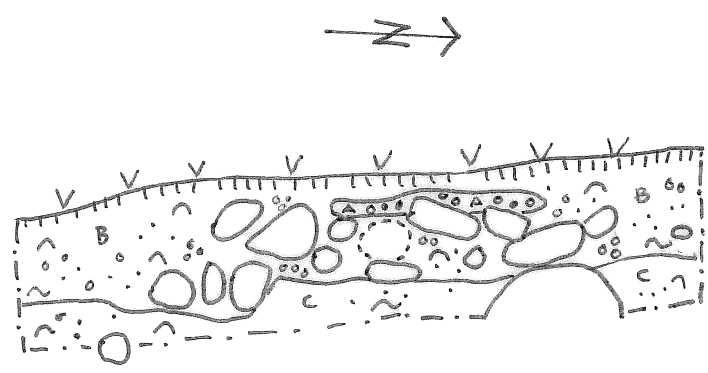
1:20
 Tegnet av: Mick Derrick 30/9-05 / Trygve Csisar
 Renteing: Jannic S. Johansen 21/10-05

Snitt B

- Pollenserie A, 1-6
- 6-4 cm fra toppen
  - 5-9 cm
  - 4-17 cm
  - 3-23 cm
  - 2-28 cm
  - 1-32 cm fra toppen

Snitt D

- A: lag med mye grov græs
- B: Mørk brunt og grålig sil sand, leire - lag med fin til medium-grov græs
- C: Undergrunn. Røddig br græs m/ silt, sand, leire

- ☐ = sand
- ☉ = græs
- ☒ = silt
- ☔ = leire
- ☛ = gress og torv
- = stein
- ⊙ = utravt stein

Reguleringsplan for MORK

I medhold av § 27.2 i plan- og bygningsloven av 14. juni 1985, har Ski kommune styre i møte den **11.05.05** vedtatt denne reguleringsplanen.

Planen er tegnet inn på dette kartet i samsvar med kommune- styrets vedtak.

Sten Kjøpman

TEGNFORKLARING

PBL § 25 REGULERINGFORMÅL

BYGGEOMRÅDER, PBL § 25 første ledd nr. 1

- Frittliggende smilhusbebyggelse
- Bolig/kontor/institusjon (kombinasjon § 25 annet ledd)

OFFENTLIGE TRAFIKKOMRÅDER

PBL § 25 første ledd nr. 3

- Kjøreveg

SPECIALOMRÅDER, PBL § 25 første ledd nr. 6

- Frisiktsone
- Bevaring

PELLEROMRÅDER, PBL § 25 første ledd nr. 7

- Felles avtjøsrel

STREKSYMBOLER M

- Plan
- Forr
- Bygg
- Gren
- Regu
- F risi
- Alko

↔

1/2
1/4
1/8

Dividertase 1 m
Kvadratside 1:1000

0 10 m 20 m 30 m 40 m

REGULERINGSPLAN M/ BESTEMMELSER FOR

Mork, gnr. 132/9

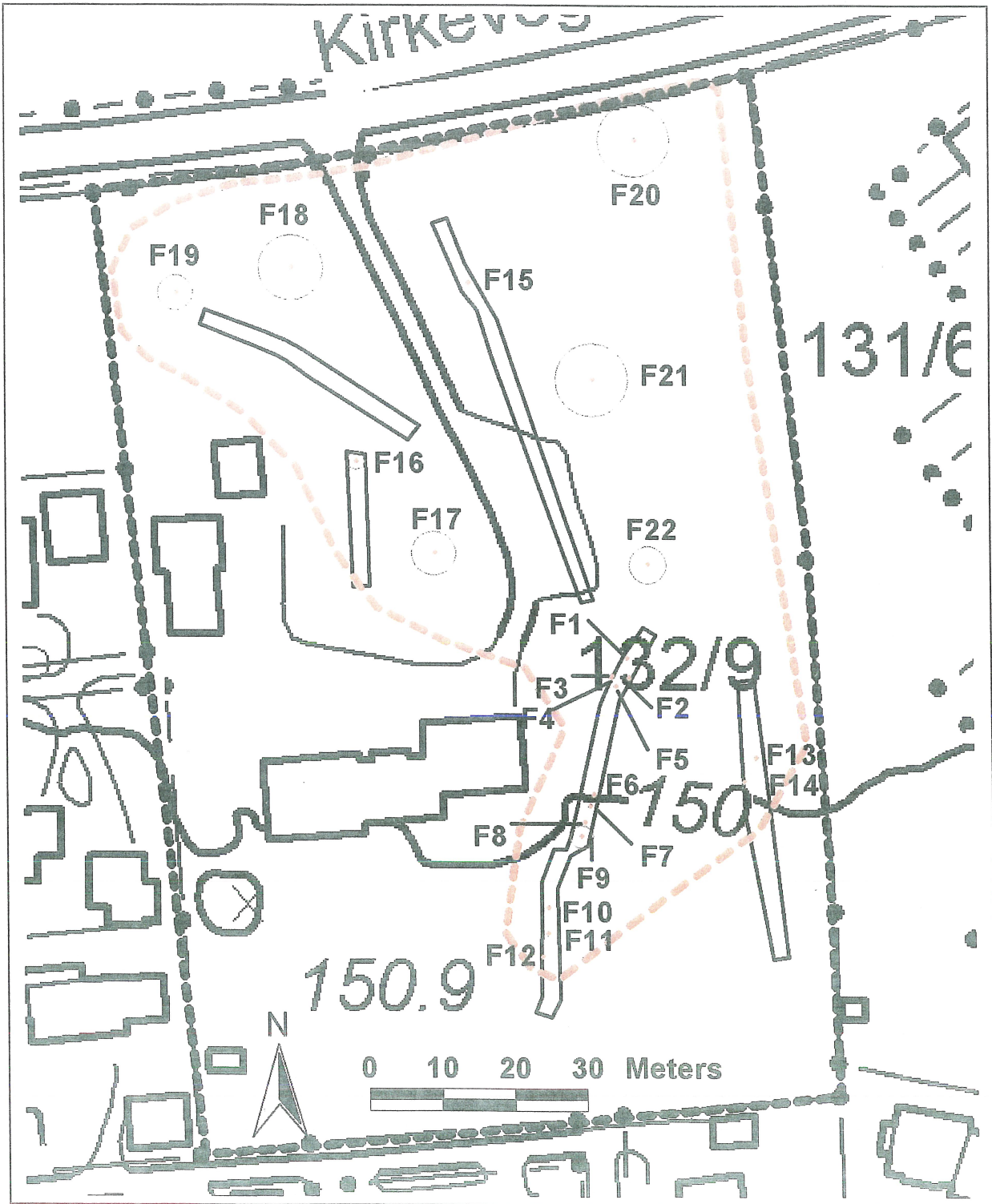
DATO	SAKSBEHANDLING	DATO
10.11.04	1. GANG PLANVALGET SAK R-41/04	01.03.05
18.11.-31.12.04	OFFENTLIG ETTERSYN	
20.04.05	2. GANG PLANVALGET SAK R-16/05	
11.05.05	VEDTATT KOMMUNESTYRET SAK 34/05	

SKI KOMMUNE
REGULERINGSAVDELINGEN

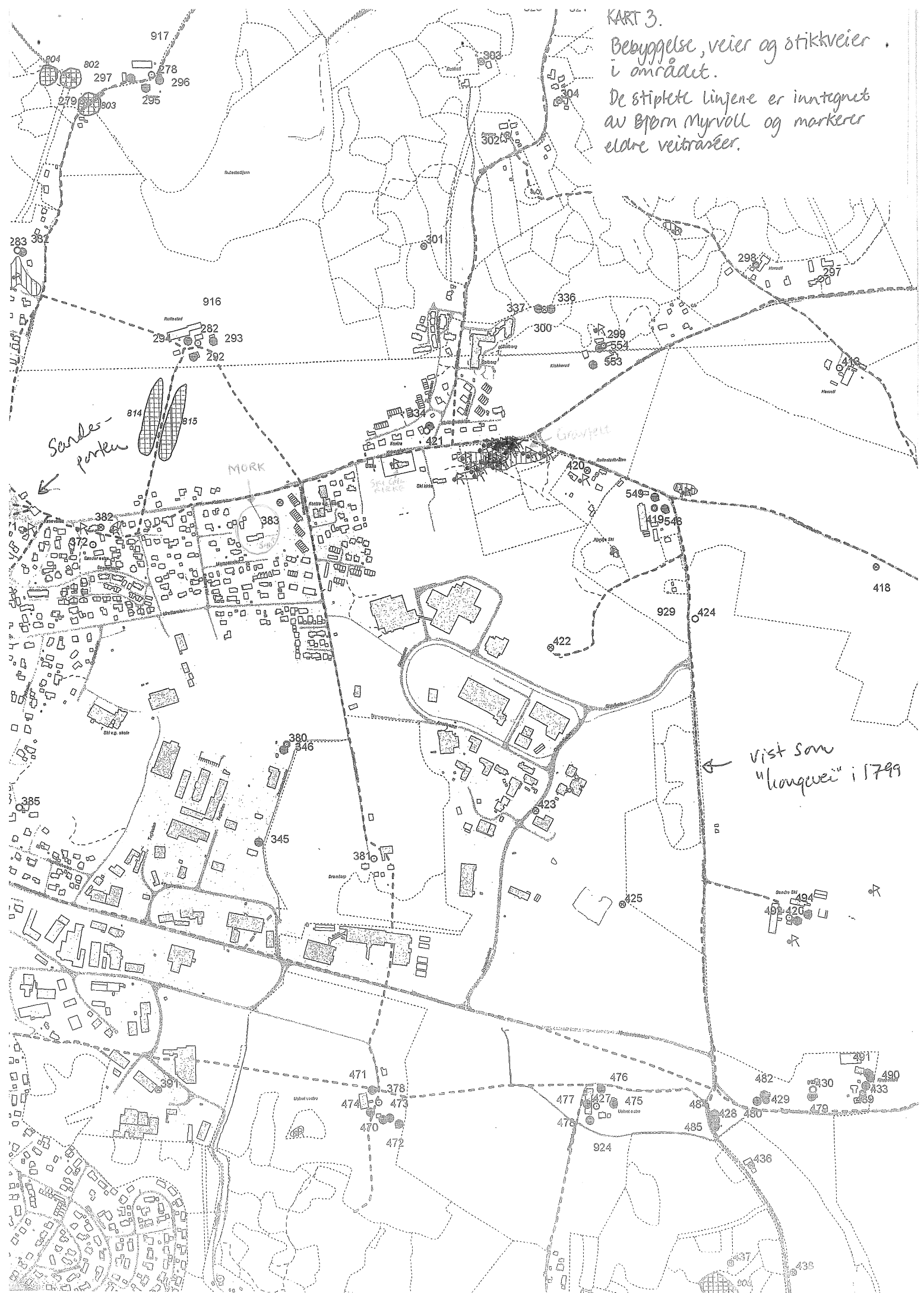
Kart over R88895 med funnene inntegnet. ØK-kart CP 040-5-1.

KART 2

KART 3.

Bebyggelse, veier og stikkveier i området.

De stiplede linjene er inntegnet av Bjørn Myrvoll og markerer eldre veitraséer.

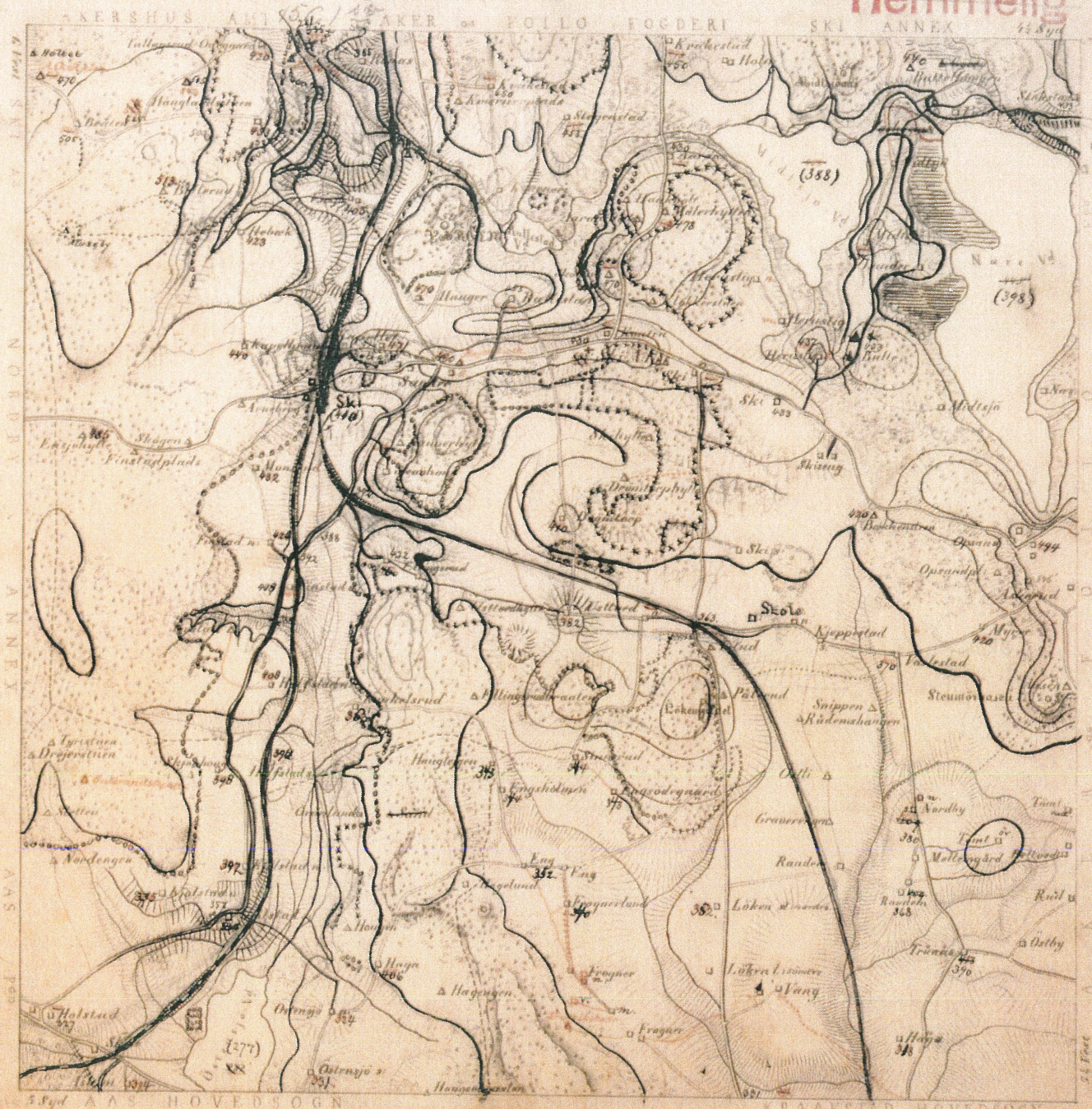

Hemmelig

15.C.I. $\frac{sv}{4}$ Kapt. Hielm 1871 1:25 000

KART 5.

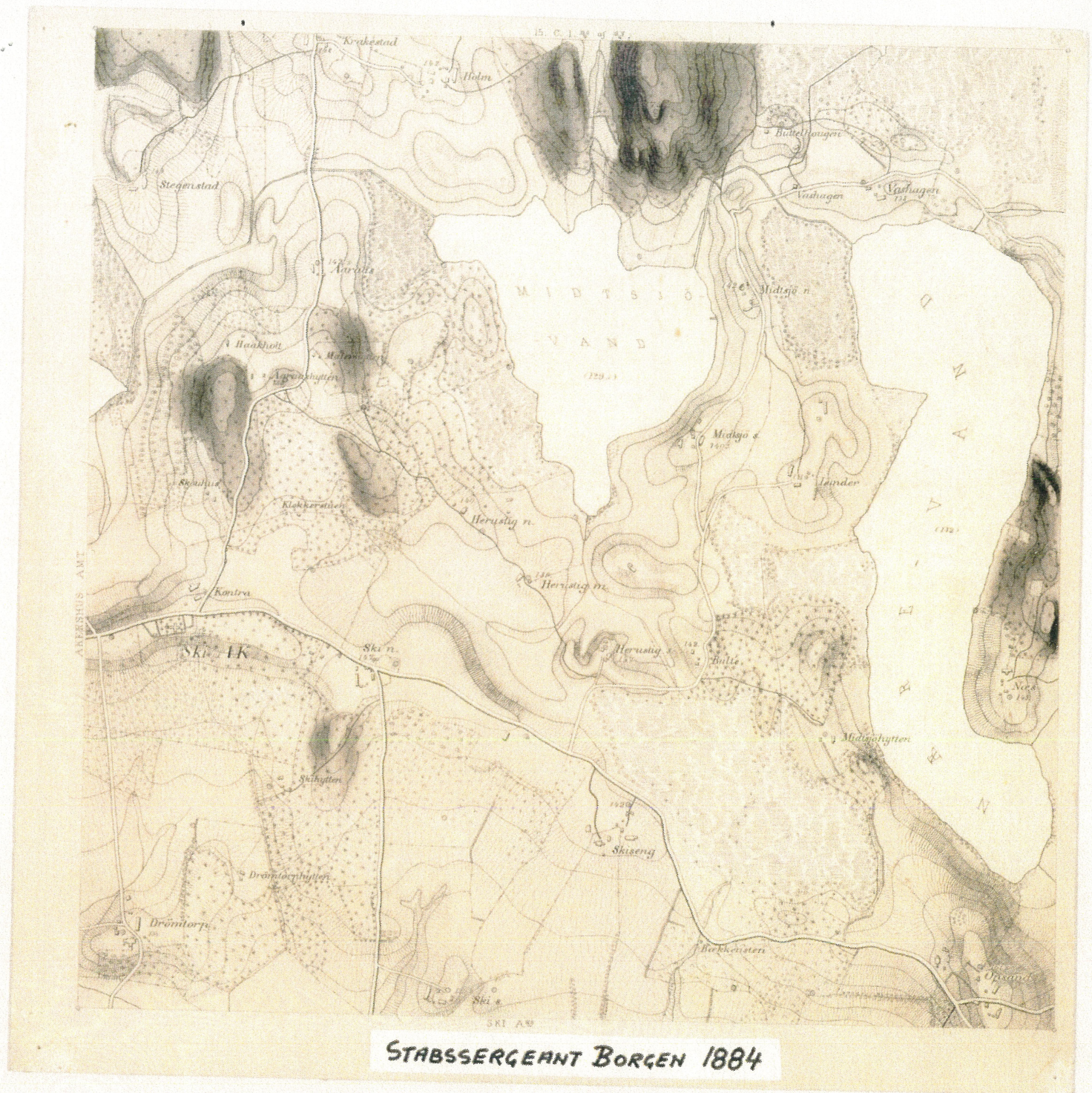

STABSSERGEANT EGEBERG 1884

KART 6.

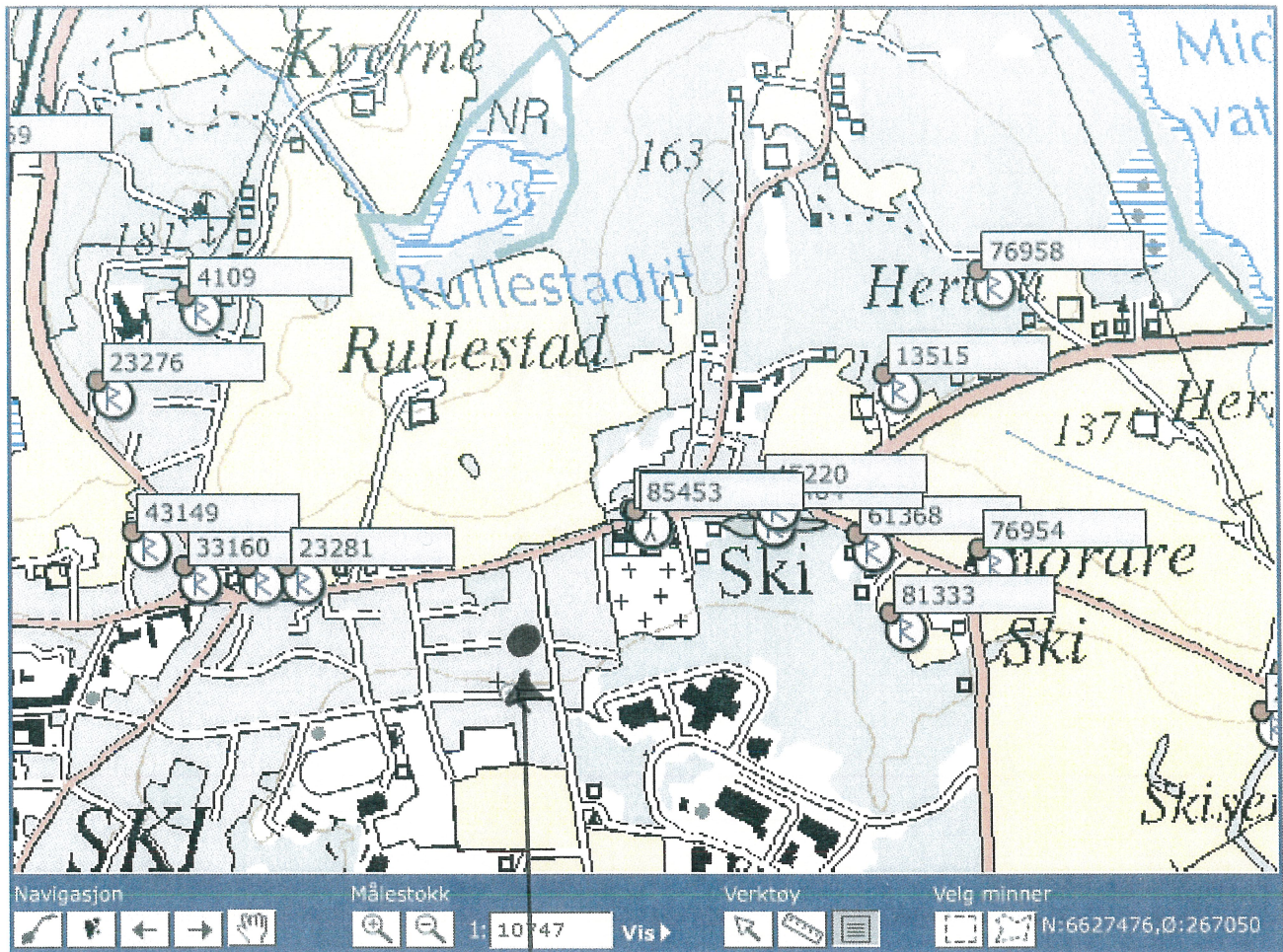

KART 7.

Mork

id.
88895 Askeladden